

Francoski "New Deal" na mogočnem pohodu

Pariz, 7. jun. — Emile Delaunay je včeraj organiziral socialistično vladno v Belgiji. Velika "okupacijska" stavka—največje delavsko gibanje v zgodovini Francije—je trajala 10 dni. Belgija dobila socialistično vlado.

BRUSELJ, 7. jun. — Emile Delaunay je včeraj organiziral socialistično vladno v Belgiji. Velika "okupacijska" stavka—največje delavsko gibanje v zgodovini Francije—je trajala 10 dni. Belgija dobila socialistično vlado.

PARIZ, 7. jun. — Francoska vlada je sinoči v načelu sprejela program ekonomskih in socialnih reform. Blumove socialiste vlade in dala je zaupnico na 384 proti 210 glasovom. S tem je bila zmaga delavcev dosežena in v milijon stavkarjev se jutri vrne na delo.

PARIZ, 7. jun. — Francoska vlada je sinoči v načelu sprejela program ekonomskih in socialnih reform. Blumove socialiste vlade in dala je zaupnico na 384 proti 210 glasovom. S tem je bila zmaga delavcev dosežena in v milijon stavkarjev se jutri vrne na delo.

PARIZ, 6. jun. — Francoska vlada je sinoči v načelu sprejela program ekonomskih in socialnih reform. Blumove socialiste vlade in dala je zaupnico na 384 proti 210 glasovom. S tem je bila zmaga delavcev dosežena in v milijon stavkarjev se jutri vrne na delo.

PARIZ, 6. jun. — Francoska vlada je sinoči v načelu sprejela program ekonomskih in socialnih reform. Blumove socialiste vlade in dala je zaupnico na 384 proti 210 glasovom. S tem je bila zmaga delavcev dosežena in v milijon stavkarjev se jutri vrne na delo.

PARIZ, 6. jun. — Francoska vlada je sinoči v načelu sprejela program ekonomskih in socialnih reform. Blumove socialiste vlade in dala je zaupnico na 384 proti 210 glasovom. S tem je bila zmaga delavcev dosežena in v milijon stavkarjev se jutri vrne na delo.

PARIZ, 6. jun. — Francoska vlada je sinoči v načelu sprejela program ekonomskih in socialnih reform. Blumove socialiste vlade in dala je zaupnico na 384 proti 210 glasovom. S tem je bila zmaga delavcev dosežena in v milijon stavkarjev se jutri vrne na delo.

PARIZ, 6. jun. — Francoska vlada je sinoči v načelu sprejela program ekonomskih in socialnih reform. Blumove socialiste vlade in dala je zaupnico na 384 proti 210 glasovom. S tem je bila zmaga delavcev dosežena in v milijon stavkarjev se jutri vrne na delo.

Domače vesti

Obisk

Chicago. — Amalija Sular iz Arme, Kans., žena Antona Sularja, člana gl. porotnega odseka SNPJ, je zadnje dni obiskala sorodnike in prijatelje v Chicagu ter gl. urad SNPJ.

Operacija bolničarke

Chicago. — Mary Terčelj, bolničarka v čikaški okrajni bolnišnici in hči Johna Terčelja iz Strabaneja, Pa., člana gl. porotnega odseka SNPJ, je bila 4. junija naglo operirana na vnetem slepiču. Miss Terčelj je članica Pionirjev št. 559 SNPJ.

Obisk iz stare domovine

Sharon, Pa. — Franc Ločnikar iz Celja je prišel za nekaj mesecev na obisk k svoji sestri Mary Novak v tej naselbini. Potoval je z novim angleškim parnikom Queen Mary. Ločnikar je bil pred 18 leti naseljenec v Ameriki in tukaj je delal.

Nov grob v starem kraju

Chicago. — Frank Bucik, član društva 39 SNPJ, je prejel žalostno vest, da je v Avčah pri Kanalu na Primorskem umrla njegova mati Ana Bucik v starosti 82 let. V Ameriki zapuščila sina, v Avčah hčer, na Jesenicah v Jugoslaviji pa sina in hčer, omoženo Šlibar.

Milwauške vesti

Milwaukee. — Zadnje dni je umrl John Medved, star 54 let in doma iz Šikolja pri Cirkovcah na Spodnjem Štajerskem. V Ameriki je bil 33 let in zapuščal ženo, sina in hčer. — Dalje je umrla Mari Florjancič, ki je bila doma od St. Jerneja pri Poljčanah. — Rojak Frank Rabzel je bil težko poškodovan, ko ga je povozil avtomobil. Nahaja se v bolnišnici. — V bližnjem Sheboyganu sta se poročila Jos. Kotnik in Margaret Mervar.

Smrtna nesreča v Clevelandu

Cleveland. — Anton Klopčič je 3. junija žagal nalomljene veje drevesa pred svojo hišo, pri tem pa je padel z drevesa tako nesrečno, da je čez pol ure umrl v bolnišnici. Star je bil 60 let in doma iz Doba pri Domžalah. V Ameriki je bil 30 let in tri zapuščal ženo, tri sinove in tri hčere. — Družini Jos. in Alice Kozoglav je umrla desetletna hčerka za srčno hibo. Poleg staršev zapuščal brata.

Zdravstvena specialistka

New York. — Miss Tereza Kerže, hči Franka Keržeta, znanega časnikarskega in literarnega delavca ter predsednika društva 56 SNPJ, je zadnje dni dokončala študije na univerzi Columbij. Miss Kerže, izučena bolničarka, se je zdaj izkolala za specialistko na polju javnega zdravstva in dobila je službo nadzornice zdravstvene postaje Judson Health Center v New Yorku.

Lačni brezposelni

Kingston, Jamaika, 6. jun. — Več sto brezposelnih delavcev, moških in žensk, je prikorakalo pred tukajšnje jetnišnice in apeliralo na nadzornika jetnišnice, naj jih zapre, ker so lačni in brez strehe. Njih vodja je dejal, da so pripravljene delati za dve kosi sili na dan, čeprav jetniki dobivajo tri. Nadzornik je na apel odgovoril, da jih ne more nasilno zapreti; čakajo naj, da se bo odprl urad javnih del. Na pozorišče je bila takoj pozvana policija, toda nemirov ni bilo. Brezposelni so nato odkorakali pred poslopje legislature, kjer so poslanci sprejeli njih delegacijo in jo zagotovili, da bo vlada kmalu prišla graditi javna dela, pri katerih bodo dobili zaslužek, in jim svetovali, naj bodo potrpežljivi.

Stavka stavbnih delavcev v New Yorku

New York, 6. jun. — Gradnja velikega poslopja v Bronxu je bila ustavljena, ko je izbruhnila stavka stavbnih delavcev. Druge delavske unije so obljubile pomoč stavkarjem, ki so šli v boj za zvišanje mezd. V. G. Schneible, načelnik stavkovnega odbora, je izjavil, da se bo stavka razširila in zajela delavce, ki gradijo poslopja v drugih krajih mesta, če ne bodo kontraktirali pristali na zahteve stavkarjev.

Kitajska napoveda la vojno Japonski

Kantonska armada odrinila proti severu

Sanghaj, 6. jun. — Vlada južne Kitajske je po napovedi vojne Japonski odredila pohod svoje obojene sile proti severu in izjavila, da se bo ta sila borila proti vsem, ki bi ovirali njen pohod. "Bolje bo, ako umremo kot junaki, kakor da bi živeli kot sužnji Japonske," se glasi proglas generala Čung-hajja, vrhovnega poveljnika armade južne Kitajske.

Nanking, 6. jun. — Hsu Mo, podminister za zunanje zadeve, je včeraj apeliral na Združene države, Anglijo, Japonsko in druge države, naj se ne vmešavajo v notranje kitajske zadeve. Opozoril jih je na obljubo, ki so jo dale po sklenitvi washingtonskega pakta, da ne bodo ovirale Kitajske pri izvajanju njene politike in razvoju države.

Sanghaj, 6. jun. — Kitajska poročila iz Hsinhsajanga, province Hannan, se glase, da je bilo prijetih šest kitajskih špirov v službi Japonske in vsi so bili takoj ustreljeni. Ta akcija se smatra za del kampanje splošnega odpora proti japonskim militaristom v severni Kitajski.

Honkong, Kitajska, 6. jun. — Vlada južne Kitajske, ki ima svoj sedež v Kantonu, je včeraj napovedala vojno Japonski.

Eksekutivni odbor nacionalistične stranke in politični svet južne Kitajske sta odredila mobilizacijo armade in jo poslala v severno Kitajsko, kjer že gospodarijo japonski militaristi, da bo vodila odpor proti japonski agresivnosti.

Vojna napoved se smatra za poskus organiziranja enotne kitajske fronte proti Japonski. To fronto naj bi tvorili kantonska in nankingska (severna) vlada.

Vojna deklaracija med drugimi pravi, da se bodo čete, ki so bile poslane na sever, imenovali "protijaponska reševalna armada."

Izredna skupščina Lige narodov

Snide se 30. junija zaradi Abesinije

Zeneva, 6. jun. — Tajništvo Lige narodov je včeraj uradno naznanilo, da je sklicana izredna skupščina Lige narodov za 30. junija. Skupščina bo razpravljala in sklepala o usodnem vprašanju aneksijske Abesinije po Italiji. Seja sveta Lige narodov, katere se je imela začeti 15. junija in sklepali o sankcijah proti Italiji, je odložena na 29. junija.

London, 6. jun. — Bivši angleški zunanji minister Sir Samuel Hoare, ki je v zadnjem decembru resigniral v konfliktu med Anglijo in Italijo zaradi Abesinije, je prišel nazaj v vlado. Premier Baldwin mu je poveril ministrstvo mornarice.

Ruski pisatelj Gorki nevarno bolan

Moskva, 6. jun. — Maksim Gorki, slavni ruski pisatelj, je nevarno zbolel in zdravniki so v skrbeh za njegovo življenje. Gorki je star 74 let in vodilni ruski novelist in revolucionar. Na 25. septembra l. 1932 je slavil 40-letnico svojih literarnih aktivnosti in po vsej Rusiji so se vršile svečanosti njemu v počast. Takrat so pričeli graditi ogromni aeroplan, ki je nosil njegovo ime. Ta je pri nekem poletu treščil na tla in neareča je zahtevala življenja 49 oseb. Gorki je direktor Ruskega literarnega inštituta in Sovjetske akademije znanosti.

JEKLARJI PODPRIL INDUSTRIJSKI UNIONIZEM

Unija odklonila predlog predsednika Ameriške delavske federacije

ZMAGA LEWISOVEGA ODBORA

Washington, D. C., 6. jun. — Razkol v Ameriški delavski federaciji se je povečal, ko se je unija jeklarskih in železarskih delavcev — Amalgamated Assn. of Iron, Steel & Tin Workers — pridružila grupi, ki ji načeljuje John L. Lewis, predsednik rudarske unije UMWA, in se izrekla za industrijsko formo svoje organizacije. Vse jeklarske in železarske delavce bo skušala organizirati v eni veliki uniji.

Do tega odloka je prišlo po večmesečnem obotavljanju. Vprašanje je bilo, ali naj se jeklarji organizirajo v industrijski uniji, ki jo propagira Lewisov odbor, ali v poklicnih, katero hočejo imeti William Green in ostali voditelji Ameriške delavske federacije. Uradniki jeklarske unije so se na konferenci, katere se je udeležil tudi Lewis, predsednik Odbora za industrijsko organizacijo, izrekli za industrijsko formo unije. Naznanilo o tem zaključku sta istočasno objavila Lewis in Louis Leonard, tajnik jeklarske unije. Konferenca, na kateri so bili poleg Lewisa in Leonarda navzoči glavni voditelji jeklarske unije, je trajala več ur.

Zveza jeklarskih in železarskih delavcev, ki je včlanjena v Ameriški delavski federaciji, je bila že na zadnji konvenciji ADF instruirana, naj prične z organizacijsko kampanjo. William Green, predsednik federacije, je kot zagovornik poklicnega unionizma pozval vse unije, naj izjavijo, kako velike vsote so pripravljene prispevati v organizacijski sklad. Razen Odbora za industrijsko organizacijo, v katerem je včlanjenih devet mednarodnih unij, se ni nobena druga unija odzvala Greenovemu pozivu. Lewis je v imenu teh unij izjavil, da bo pripevale pol milijona dolarjev v sklad pod pogojem, da se jeklarski in železarski delavci organizirajo v industrijski uniji. Zaključek, ki je bil sprejet na konferenci voditeljev jeklarske unije, je velika zmaga Lewisa in ostalih zagovornikov industrijskih unij v industrijah masne produkcije.

Člani splavnega sindikata prijeti

Policija odkrila brezobzirno izkoriščanje žensk

San Francisco, Cal., 6. jun. — Policija je aretirala štiri voditelje aborcijskega krožka, ki je financiral odpravljanje plodov in s tem delal velikanske profite.

Policija je prišla R. L. Rankina, predsednika sindikata, J. C. Perryja, S. Leeja in M. Reithela. Vsi razen slednjega so bili izpuščeni iz ječe, ko so položili kavejco. Rekordi in dokumenti, ki jih je policija zasegla v uradu sindikata, dokazujejo, da je ta dajal posojila za nepostavne operacije in računal visoke obresti. Žrtve odušitva so bile ženske, ki so dobile posojila za financiranje aborcij.

Charles Dullea, policijski načelnik v San Franciscu, je izjavil, da je sindikat naredil \$20.000 dobička v zadnjih dveh mesecih, čeprav je plačeval zdravnikom, ki so sodelovali z njim v raznih mestih, vsakemu tisoč dolarjev na mesec.

Politična stran črnih teroristov

Volilne kampanje z bombami

Detroit, Mich., 6. jun. — Preiskava zločinaškega početja morilcev in sadistov v Crni legiji je včeraj nekoliko posvetila na politično stran te teroristične organizacije. Kmalu so preiskovalci odkrili celo vrsto političnih aktivnosti v znamenju bikovke, revolverja in bombe. Med aretiranimi teroristi je dovolj priči, ki zdaj razkrivajo te aktivnosti. Priča Frederick A. Guley iz Ecora je povedala, da so legionarji v lanskem avgustu položili bombo v stanovanje župana Voisina z namenom, da ga ubijejo in naredijo prostor za svojega kandidata.

Iz Lansinga prihaja vest, da je David C. Pence, okrajni pravdnik v Oaklandu, član Crne legije. Zda je vrsta na generalnem pravdniku Crowleyju, da Pencea odstavi, kar bo najbrže storil čim dobi dokaze. Preiskava, ki naj odkrije, koliko "črnih vitezev" je med policiji v Detroitu in okrajnih uradniki ter nameščenci, je še vedno v teku. Nadaljnje informacije so, da sta bivši župan detroitskega predmestja Highland Parka, ki je zdaj pomožni pravdnik in neki mestni komisar redno obiskavala seje Crne legije.

Najnovejša zlodejstva, ki ga je preiskava odkrila na rovaš Crne legije, je bila nočna avta vožnja "doli k reki", pri kateri sta bila udeležena tudi dva mestna svetovalca iz Ecora. Vožnja je imela opraviti z nekim Robertom Penlanom, katerega so strašno pretepli z žilavko, ker je izostajal od seje Crne legije.

Vojaška vlada prihaja v Palestini

Avtoritete bodo razglasile obsedno stanje

Jeruzalem, 6. jun. — Palestinska vlada je ugotovila, da ne bo ustavila izredov med židi in Arabci, če ne razglasi obsednega stanja. To se bo zgodilo kmalu.

Vsi dosežani ukrepi in akcije oblasti, ki naj bi preprečile spopade med židi in Arabci, so se izkazale za neučinkovite. Izgred, bombe eksplozije in umori so na dnevnem redu. Okrog sto oseb je bilo že ubitih v pouličnih spopadih v palestinskih mestih v zadnjih sedmih tednih, odkar so Arabci razglasili protizidovsko stavko.

V Palestini je sedaj nad 10.000 angleških vojakov in policajev, ki zatirajo izgrede, a nimajo posebnega uspeha. Kakor hitro potlačijo izgrede v enem mestu, že izbruhnejo drugi v različen krajih in mestih. Iz tega razloga so se angleške avtoritete izrekle za oklic obsednega stanja.

Štiri nadaljnje osebe so bile ranjene v Jafi in dve v Haifi v bitki med židi in Arabci. V slednjem mestu je bila vržena bomba tudi v poštni urad, toda eksplozija ni napravila posebne škode.

Danec izvoljen za predsednika delavske konference

Zeneva, 6. jun. — Zastopniki delavskih organizacij, ki so prišli v Zenevo iz 48 držav, so izvolili za predsednika mednarodne delavske konference C. V. Bramsaesa, voditelja danskega delavstva. Levičarji imajo veliko reprezentacijo na konferenci. Ti so povečini prišli iz Sovjetske unije, Francije, Španije, Mehike, Danske, Švedske, Belgije in Nove Zelandije.

ITALIJA SE NAMERAVA ZVEZATI Z NEMČIJO

Važna konferenca med Mussolinijem in Schuschniggom

NOVA EVROPSKA FRONTO

Benetke, Italija, 6. jun. — Včeraj sta se sestala diktator Mussolini in Kurt Schuschnigg, avstrijski kancelar. Razgovor je trajal dve uri in glavno vprašanje je bilo, kakšno stališče bo sta zavzela v slučaju izstopa Italije iz Lige narodov, v kar bo fašistična država prisiljena, če ne bo Ženeva preklcala bojkotne akcije, ki jo vodi proti Italiji.

Informirani krogi so izjavili, da bo Mussolini skušal organizirati novo evropsko fronto, če bo Italija izstopila iz Lige narodov, katero bodo tvorili Italija, Nemčija in Avstrija. Schuschnigg je baje vprašal Mussolinija, kaj se bo zgodilo z Avstrijo, če bo Italija sklenila zvezo s Hitlerjevo Nemčijo. Doslej je namreč Avstrija z Mussolinijem pomočjo odločno pobijala nacijsko gibanje in je smatrala Italijo za svojo zaveznico. Mussolini je zagotovil avstrijskega kancelarja, da je italijanska militaristična mašina v Evropi sedaj prav tako močna kakor je bila takrat, ko je napovedala vojno Abesiniji. Po konferenci je Schuschnigg odšel na Dunaj, Mussolini pa se je vrnil v Rim.

Vest iz zanesljivih virov se glasi, da italijanski diktator hoče mir, katerega potrebuje za razvoj novega imperija, ki ga je Italija razglasila po zmagi v Abesiniji, a je pripravljen tudi na vojno, če bo ta potrebna za obrambo novega cesarstva.

V Rimu prevladuje mnenje, da bo kmalu prišlo do definitivnega preloma med demokratičnimi in avtokratičnimi državami v Evropi. Dokaz je nedavna deklaracija Leona Bluma, vodje francoskih socialistov in načelnika nove francoske vlade. Da se Italija boji novih komplikacij, je razvidno iz akcije italijanskih militaristov, ki so odredili ojačanje obojene sile ob francoski meji.

Nedavni dogovor, ki ga je Italija sklenila z Albanijo, je velik uspeh za rimsko vlado, ker je s tem dobila popolno finančno in ekonomsko kontrolo nad to državo.

Pariz, 6. jun. — Sem je dospele poročila, da se nadvojvoda Oton nahaja v Švici, v bližini avstrijske meje, kjer čaka odgovora na svoj apel, ki je bil včeraj objavljen na Dunaju, glede restavriranja habsburške dinastije v Avstriji. Francoski vladni krogi so naznanili, da bodo podpirali države male antane (Jugoslavija, Rumunija in Čehoslovakija), ki vodijo opozicijo proti restavriranju habsburške dinastije.

Baron von Wiesner, vodja avstrijskih monarhistov, je včeraj objavil Otonovo pismo, ki ga je ta naslovil avstrijski vladni. "Čas je prišel za odločno akcijo," je rečeno v pismu. "Pripravljen sem vrniti se v domovino vsako uro in delati na to, da bo Avstrija postala spet močna, združena in srečna."

Morilec Loeba v jetnišnici oproščen

Juliet, Ill. — James Day, 21-letni jetnik v državni jetnišnici v Julietu, ki je v zadnjem januarju z nožem zaklal znanega čikaškega perverzneža, je bil zadnje dni oproščen pred sodiščem. Porota je odločila, da je Day izvršil uboj v silobranu.

Vzgojite črno vrtnico!

J. H. Thomas, bivši anglički ministar za kolonije.

Vesti s Primorskega

PRISILJENA PROSLAVA OB ZAVZETJU ADDIS ABABE

Fantje prisiljeni piti ricinovo olje

Trst, maja 1936. — Sele sedaj prihajajo poročila o načinu, kako se je slavil padec Addis Ababe v slovenskem delu Julijske krajine. Za ta dan je bila kakor običajno zasedena splošna mobilizacija vseh fašističnih organizacij in vsega prebivalstva. Kdor ni prišel pravočasno na določeno mesto, so ga do krvi pretepili ali so mu dali piti večjo množico ricinovega olja, kakor v dnevnih glasovih fašistične revolucije. Tako so v Studenem pri Postojni pretepili radi tega tri domače fantje, da se so morali zateči k zdravniku. Ista usoda je doletela dva fanta iz sosednje vasi. Eden teh fantov je oblebel ves krvav na cesti. Tudi v Ljubljani je bilo nekaj fantov prisiljenih popiti večjo količino ricinovega olja. Prizadeti so čutili po tem tako ponižanje, da ne marajo tega nikomu povedati. Nekemu mesarju v Postojni so pobili okna, ker ni pravočasno razbesil zastave.

Glasovski listi v Italiji zopet zabranjeni

V drugi polovici leta 1935 je italijanska vlada brčkone z namenom, da si pridobi prijateljsko razpoloženje Jugoslovijce, po njih letih zopet dovolila, da se jugoslovanski listi zopet Italijo. Pri tem je mislila, da asimilacija slovenskega prebivalstva v Julijski Krajini tako predvaja in da je sedemnajst letno strahovanje tako močno delovalo na Slovence in Hrvate, da bi malo jugoslovanskih delavcev segalo po tem čitju. V tem se je hudo preračunala, kajti dnevno se je razpevalo povprečno po 20 tisoč in več jugoslovanskih listov. Vse to delo je bilo tako skušali z manjšimi ali manj nasilnimi ukrepi zavreči širjenje jugoslovanskih listov. Na nazadnje je bilo v to ricinovo olje. Fašističnim oblastem so bile radi te dobrodošle sankcije, da je lah zabranila uvoz jugoslovanskih listov. V začetku tekočega leta je italijanska vlada zopet postala, ker je Jugoslovija prešla, da bo sicer primorana predati uvoz italijanskih listov Jugoslovijo. Vendar gre sedaj primerno manj listov v Italijo. Vročnikom na deželi se jugoslovanski listi sploh ne dostavljajo ali z večnevno zamudo. Izdajajo po slovenskih občinah in na strani fašistov strogo branjena. V glavnem so se dovali v zadnjem času jugoslovanski listi samo pri časopisnih hišah in trafikah v Trstu, v katerih jih ni italijanska cenzura. Sedaj pa je tudi ta prosta jugoslovanskih listov ukinila. Ni morda fašistična vlada formalne prepovedi, tuji prepovedala uvoza jugoslovanskih listov glavnemu dobavitelju, ki je aktiven fašist in ima tega ogromne dobičke, temveč so vsi prodajalci listov istočasno v docela identičnih pismih izterjali od glavnega zastopnika, da naj se jim jugoslovanski listi dalje ne dostavijo, češ, da jih ne kupuje.

Avtomobilska nesreča pri Bovu

Bove, 15. maja 1936. — Preteklo je, to je 10. maja, se je na poti med Bovecem in Logom prišla huda avtomobilska nesreča, katere je zahtevala štiri mrtvice. Dva mehanika, 21 letni Leopold Durjava in 19 letni Dražko Vojšek, doma iz Boveca, sta s avtomobilom odpeljala na Log. Nazaj grede iz Loga na letala na cesti na tri do štiri dekleta iz Log, in sicer 14-letno Alhino Kovačevico, 16 letno Anko Strukelj in 16 letno Anko Strugelj, katere sta zabil v avto. V neposredni bližini mosta, pod katerim se peva v globini 40 m reka Koritnica, je avto zavozil preveč na desno, nakar je sledila grozna nesreča. Avto je z vsemi izstopniki strmoglavil v takozvano "reka". Voznik, ki je tudi šofar, se je posrečilo skocičiti iz voza in odnesel le male poškodbe, med tem ko je ostale štiri

zajela smrt. O nesreči so bile takoj obveščene oblasti in je bila organizirana reševalna ekspedicija. Po vrhov so se spustili v globino, toda zasledili niso drugega kakor okrvavljene pečine. Računa se, da je na tem kraju, kjer je izginil avtomobil z žrtvami vrtnec, globok nad 20 m. Po večurnem brezuspešnem iskanju in ogledovanju so bili poklicani tržaški potapljači. Vojšek, ali kot pravi drugo poročilo Bojčič, je bil po nesrečnem dogodku aretiran, toda kmalu na to tudi izpuščen.

Amnestija za kaznovane zaradi tihotapstva

Cerkno, maja 1936. — Kot se da razbrati iz razširjajočih se govoric, bodo vsi, ki so bili v zadnjem času kaznovani zaradi tihotapstva od 1 meseca do treh let, naložene kazni oproščeni. Na Cerkljanskem je takih "zločincev" vseporno in je ta vest vse prebivalstvo zelo razveselila. Pač pa se za enkrat ničesar ne govori o kakšni amnestiji za politične kaznjence.

Osumljena poskušana bega, aretirana in predana sodišču

Reka, maja 1936. — Pred kratkim je bil, baže na podlagi ovadbe aretiran v Podtaboru pri Ilirski Bistrici 23-letni Malečkar, doma iz Smrj pri Premu. Omenjeni Malečkar je prišel kot vojak iz Turina domov na dopust. Po vrnitvi iz dopusta bi bil moral na bojišče v Afriko. Lokalne oblasti so ga obdolžile, da je nameraval pobegniti čez mejo in se tako izogniti ekspediciji v Afriko. Po aretaciji je bil odposlan k polku, kateremu je bil dodeljen in je baže postavljen pred vojaško sodišče. Zaradi zaslišanja domačih pri je bil po daljšem preiskovanju poslan v Trst, odkoder pa bo moral nazaj v Turin. Obsodbe se pričakuje v najkrajšem času.

Istočasno je bil aretiran tudi 34-letni Anton Logar iz Podtabora. Na njega je padel sum, da je skušal ubežnika Malečkarja skriti in mu pomagati ubežati. Karabinerji so ga odvedli v bistriške zapore, kjer čaka konca procesa. Istočasno pa imajo tudi drugi posestniki iz Podtabora veliko sitnosti in neprijetnosti zaradi teh aretacij in obdolžitev.

Vesti iz Jugoslavije

Dva tihotapca ustreljena — Včasih so italijanski obmejni stražniki in cariniki le površno nadzirali tihotapski promet čez mejo na Notranjskem, ker Italija pač potrebuje konj in goved, ki predstavljajo glavni tihotapski izvozni artikel v Italijo. Po pet do deset in še več konj so spravljali čez mejo v Italijo skozi notranjske gozdove in od tega tihotapstva je živel precej slovenskih družin na obeh straneh meje. Z uvedbo sankcij pa so italijanske obmejne straže postale stroge in streljajo brez usmiljenja za vsakomer, kdor se na klic ne ustavi. Te dni — 18. t. m. — sta postala spet dva tihotapca žrtvi tega nevarnega poklica. Zvečer tega dne sta 19-letni posestnikov sin Franc Perušek iz Podcerkev pri Ložu in njegov prijatelj Gri-Andrijašev z Gornjega jezera srečno prethotapila čez mejo v Italijo tri konje in jih dobro prodala, zjutraj pa sta se vračala po skrivnih poteh spet nazaj. Toda blizu Lačnika sta ju zasledila dva italijanska obmejna stražnika, ki sta ju hotela ustaviti. Fanta pa sta se spustila v beg, stražnika sta stre-

ljala za njima in je Gri s strelom v glavo obležal mrtev na mestu, Perušek pa je dobil strel v trebuh, a je še zbral zadnje moči in dosegel mejo in jo prekoračil. Na naši strani je obležal, našli so ga naši granicari in poskrbeli za prevoz v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je Perušek čez dva dni umrl. Gri bodo pokopali na italijanski strani, čeprav so svoji njegovi zaprosili Italijo, naj jim izroči sinovo truplo, kar pa je bilo odbito. Gri je imel 4.000 lir pri sebi in so ta denar pač zaplenili. Se vedno se najdejo ljudje, ki trdijo, da je tihotapstvo samo strast, neka pustolovska kri v mladih ljudeh. Toda v večini primerov je to le boj za kruh, za zaslužek, zelo nevaren poklic, ko je življenje stalno v nevarnosti. Zaradi navadne strasti pa le malokdo postavlja svoje življenje na kocko.

Boj med cigani in kmeti. — Pred kratkim je bilo več kmetov v okolici Brežic ukradenih mnogo konj in osumili so te kraje cigane, ki so se tedaj potikali po tistih krajih. Ker se je kmalu potem, dne 18. maja, vršil sejem v hrvaški vasi Stupnik, so kmetje sklenili, da pojdejo na ta sejem, ker je verjetno, da bodo cigani skušali tam prodajati ukradene konje. Kmetje so res kmalu našli nekaj svojih konj na sejmu ter jih ciganom kratkoma vzeli. Ko pa so se zvečer kmetje vračali domov, so jih pričakali cigani med Podusedom in Zaprešičem in jih napadli. Trije kmetje so bili ranjeni, eden precej nevarno, ranjenih pa so bili tudi cigani, ki so se razbežali, ko so videli, da prihajajo orožniki. Slovenski kmetje so sledili ciganom do Krapinščice, kjer so jih došli in so dva cigana ranili tako, da sta morala v bolnico. Isto noč je nenadni ogenj uničil hišo nekoga posestnika v okolici Dobove in vsi sumijo, da so jo zažgali cigani iz maščevanja. Oblast je uvedla preiskavo.

Jubilej Milana Skrbinka. — Dne 20. maja se vrši v ljubljanskem dramskem gledališču jubilejna predstava igralca in režiserja Milana Skrbinka. To leto poteka 25. leto, kar se je Skrbinek posvetil slovenskemu gledališkemu delu. V teku 25. let je ustvaril igralec Milan Skrbinek celo galerijo izrazitih tipov in karakterjev na gledaliških deskah, zrežiral mnoga klasična in sodobna dela, bil znan kot najboljši režiser Cankarjevih del, ki so njegova posebna ljubezen, in v teh 25. letih je delal skoraj na vseh jugoslovanskih odrih, delal dalj časa v tržaškem slov. gledališču, vzgojil mnogo igralcev in igral, napisal nešteto člankov o teoriji in praksi gledališkega dela, dvignil s temi članki in praktičnim delo nivo naših podedelkih odrov, in ko se bo kdaj napisala zgodovina slovenskega gledališkega stvarjanja, bo treba s posebnim poudarkom zapisati Skrbinkovo ime, ime človeka, ki je ustvarjal na vseh področjih, ki imajo zvezo z gledališcem. Biti pet in dvajset let slovenski igralec, se pravi, biti 25 let garajoč težak v našem kulturnem udejstvovanju. Skrbinek je še vedno neizčrpan, še vedno ustvarja ljubljanski gledališki publiki dognane predstave in dognane karakterje. Za jubilej nastopi v glavni vlogi Besierove drame "Tiran" in prepričani smo, da bo gledališče razprodano do zadnjega prostora in da bodo Skrbinek deležni hrupne zahvale za vse, kar nam je dal in kar nam še bo dal.

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Amerika noče intervencije v Nikaragvi

Predsednik bo kapituliral pred vojaškimi rebeli

Washington, D. C., 6. jun. — Državni tajnik Cordell Hull je v svojem komentarju revolte v Nikaragvi izjavil, da se Amerika ne bo direktno in ne indirektno vmešavala v notranje zadeve Nikaragve ali katerekoli druge države v južni Ameriki.

Hulova izjava je bila odgovor vladama Chileja in Peruja, ki sta v Washingtonu vprašali, kaj nameravajo Združene države storiti v zvezi s situacijo v Nikaragvi. Državni tajnik je dalje rekel, da sta bili obe vladi najbrž pod vtisom, da je predsednik Nikaragve pozval Ameriko, naj intervenira v njegov prilog.

Managua, Nikaragva, 6. jun. — List "La Nueva Prensa" poroča, da je predsednik Juan B. Sacasa še vedno jetnik v svoji palači, ki se nahaja na hribu Tiscapa. Rebeli oblegajo palačo že teden dni, odkar je izbruhnila vojaška vstaja. Ta list dalje piše, da bo predsednik resigniral in se umaknil iz dežele. Izjavil je, da je proti nadaljnjemu prelivanju krvi in "ker sem videl, da nisem kos situaciji, pustil bom predsedništvo in odšel."

Hearst osvaja republikansko stranko

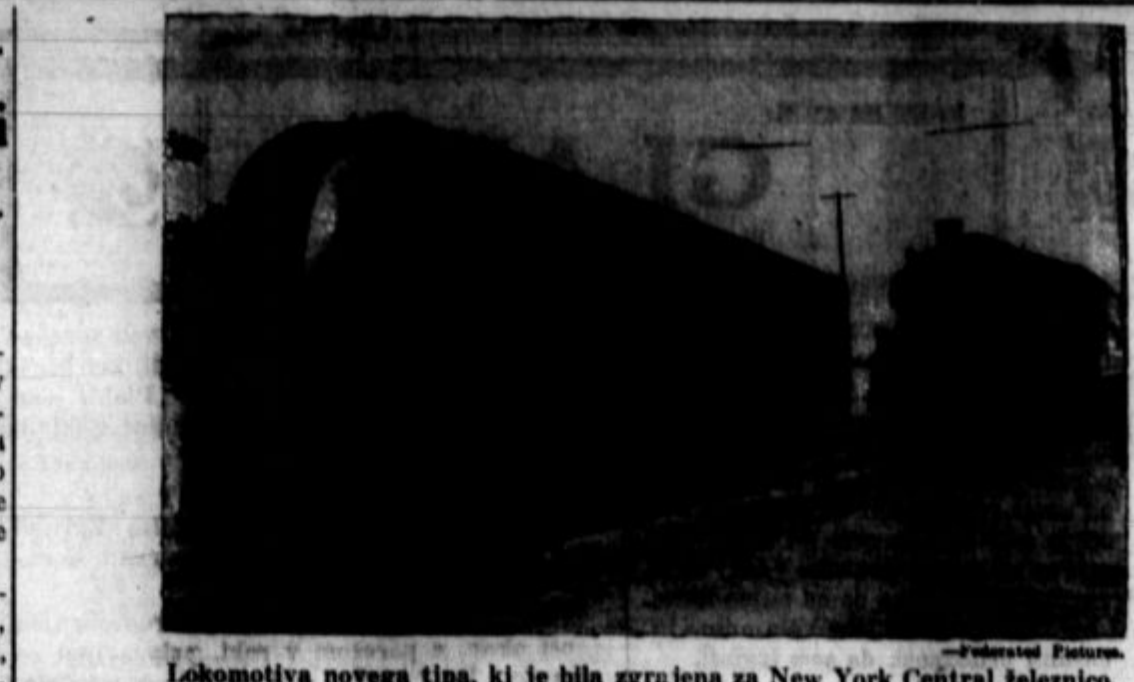
Njegov agent postal načelnik propagandne mašine

Washington, D. C., (FP). — V političnem razvoju pride trenutek, ko se stranka ne briga, kaj se zgodi z njo. Do te točke je dospela, kakor vse kaže, republikanska stranka, nad katero se sedaj dviga temna senca časopisnega magnata Hearsta, največjega ameriškega fašista. Hearst je začel osvajati republikansko stranko, ko je bil njegov glavni poročevalec v Washingtonu, Theodore Huntley, imenovan za načelnika propagandne mašine republikanske stranke. Sedaj je drugi Hearstov agent, Richard Sanger, postal urednik glasila mladih republikancev, ki nosi naslov "The Trumpeter".

Sangerjeva zgodovina je zanimiva. Prvič se je pokazal na washingtonskem pozorišču, ko so vojni veterani okupirali kapitol, odkoder jih je Hooverova administracija izgnala z oroženo silo. Na političnem obzorju se je pokazal kot velik radikalec, ki je odločil posvetiti svoje življenje revoluciji.

Sanger je član bogate familije, ki poseduje velika zemljišča v državi New York. Mesto Sangerfield, N. Y., nosi ime njegove družine. Po svoji "spreobrnitvi" se je odločil za obisk Rusije. Pred odhodom je rekel, da on ne mara živeti od bogastva, ki se ga držita znoj in kri izkoriščenega delavstva.

V sovjetski Rusiji je dobil delo v tovarni, katerega se je kmalu naveličal. Od tu je šel v Nemčijo, kjer se je pojavil nov vođa, Hitler, ki je srdito bical žide, mednarodne bankirje in obljuboval rešitev nemškemu narodu, če ga bo postavil na krnilo. Sangerja je prežl nov duh, duh Hitlerjevega nacizma in Mussolinijevega fašizma. Vrnil se je v Ameriko, postal poro-

Lokomotiva novega tipa, ki je bila zgrajena za New York Central železnico.

Francoski "New Deal" Kako je s plačami v Illinoisu

na mogočnem pohodu

(Nadaljevanje s 1. str.) Blum ostro pokaral delodajalce, katere je držal odgovorne za sedanjo mirno "revolucijo", ker niso hoteli ugoditi zahtevam delavcev. V Blumovi vladi, katero je predsednik Lebrun potrdil v četrtek zvečer in katere je uradno nastopila včeraj zjutraj, je 35 ministrov in od teh je 20 socialistov, ostali so pa socialni radikali in neodvisni socialisti. Zunanji minister je Yvon Delvos, socialni radikalec, njegov podminister je pa energični mladi Pierre Viot, ki ima že precej izkušenj v diplomaciji; minister notranjih zadev, kateri kontrolira državno policijo, je socialist Roger Salengro, bivši župan v Lillu; minister za delo je socialist J. B. Lebas. Prvič v zgodovini Francije so v kabinetu tudi tri ženske, podministerke, daš žene v Franciji še nimajo volilne pravice. Ena teh podministerk je hči sloveče znanstvenice Marije Curie.

Prvo delo nove vlade je bilo, da je odpravila iz službe vse državne uradnike, ki so nacionalističnega, monarhističnega ali fašističnega mišljenja. Eduard Herriot, vođa socialnih radikalcev, je bil včeraj izvoljen za predsednika zbornice, za podpredsednika je pa bil izvoljen komunist Jacques Duclos.

Madrid, 6. jun. — Stavkovno gibanje v Španiji kljub protivnemu nastopu levičarske vlade se nadaljuje, spremljeno s lokalnimi spopadi med fašisti in komunisti. V Santanderju so fašisti ustrelili socialističnega urednika Luciana Malumbresa. V španski zbornici je deničarska manjšina uprizorila besen odpor proti naredbi, s katero hoče vlada odpraviti duhovniške učitelje iz redovnih šol in jih nadomestiti z laiki.

Nacijsko sodišče obsodilo duhovnika

Berlin, 6. jun. — Katoliški duhovnik Franz Joannis je bil včeraj spoznan za krivega nemoralnih činov napram mladini in sodišče ga je obsodilo na osem let zapor. Po odslužiti zaporne kazni bo poslan v koncentracijsko taborišče in odvzete mu bodo državljanske pravice. Masna obravnava proti 276 frančiškancem, ki so tudi obtoženi nemoralnosti, se nadaljuje v Koblenzu. Eden od obtožencev, duhovnik Linus, je bil že obsojen na šest let zapor. V Slegenu, Vestfaliji, je sodišče obsodilo Franca Steigela in Heinricha Weberja, bivšega voditelja Zveze katoliških mladenčev, na dve leti zapor. Štirje drugi, ki niso bili člani te organizacije, so bili obsojeni v zapor od pet mesecev do enega leta.

Nov registracijski zakon v Illinoisu

Springfield, Ill. — Državna zbornica je pred nekaj dnevi sprejela nov zakon za registriranje volilcev v vseh mestih, ki imajo volilno komisijo. Manjša mesta se lahko kompirajo temu zakonu s splošnim glasovanjem. Novi zakon določa, da se morajo volilci registrirati s podpisom in na volilni dan se identifikirajo spet s podpisom. Ta registracija je trajna, dokler volilec stanuje v svojem mestu. Zakon postane veljaven 1. julija t. l.

Zakon za zaščito nezakonjskih otrok

Albany, N. Y., 6. jun. — Govorner Lehman je podpisal zakon, ki določa, da rojstni listi ne smejo omenjati, ali je bil otrok rojen v zakonu ali izven zakona. S tem je bil odpravljen sramotni pečat, ki se je držal nezakonjskih mater in otrok.

Revidirani davčni zakon sprejet v senatu

Washington, D. C., 6. jun. — Senatska zbornica je včeraj z 38 proti 24 glasovom sprejela revidirani davčni zakon, ki gre zdaj pred konferenčni odsek, kajti senatske določbe se zelo razlikujejo od onih, ki jih je sprejela nižja zbornica.

Kako je s plačami v Illinoisu

Chicago. — V aprilu so bile plače v Illinoisu 77.6% od normale in medzna izplačila 64.1% od normale, poroča državni delavski departament. Povprečni tedenski zaslužek je bil \$23.89 — v premovalni industriji \$23.49. Rudarska mesdna izplačila so bila le 36.2% od normale, uposlenost pa 65.5%.

ZAHVALA

Elkhart, Ind. — Kot večletna članica želim sporočiti, kako so naju presenetili in nama napravili "Surprise Party" za našno 25 letnico all srebrno poroko v četrtek 28. maja 1936, ko pride Missa Mimi Strukelj k nama in pravi, bodele kupili vatopnice za našo veselico, ki jo priredi družtvo št. 182 dne 30. maja in sicer v mestni dvorani; pravi, vse bo prosto, pivo in jedila in vatopnice stanejo samo po 25c in le oni, ki bo imel vatopnico, bo smel v dvorano. In res kupili smo 4 vatopnice in ali na omenjeno sabavo okrog pol sedme ure zvečer. Na naše presenečenje, ko smo vatopnili v dvorano, je zaigrala godba in vae na okrog se je glasilo "Surprise!" Od ginja se so nama stopile solze v oči ko sva spoznala, da je vae to nalašč napravljeno za naju. Dragi prijatelji, najlakrenejše se nam zahvaljujete za to prijaznost in resnično vam poveva, da ne bova nikdar pozabila tega dneva, kar ste storili za naju. Posebno lepa hvala Mrs. Strukelj, Mrs. Mary Oblak in Louise Prijatelj, ki je pomagala v kuhinji in vsem, ki ste vae to tako lepo pripravili in nedvomno imele veliko potov in sitnosti. Bilo je navzočih nad sto ljudi in zabava se je vršila v najlepšem redu in zadovoljstvu; vsak je rekel, da take zabave še nismo imeli v Elkhartu. Lepa hvala godbenikom iz Chicaga, ki so tako izvrstno igrali slovenske komade, da se je vae počutilo kot doma na slovenski zemlji v domovini, torej lepa hvala mr. Foyau, Debevcu in J. Ožboltu, čast vam za fino godbo, da se vas bomo poklicali kadar bo prilika nanesti v take svrhe in upamo, da ste bili tudi vi zadovoljni. Srčna hvala vsem, ki ste prispevali k ti prireditvi, a še posebno pa hvala znanjim, kot družini Kodrich iz Clevelanda, Ohio, ko so prispevali, čeravno se niso mogli udeležiti, ter družini Anton Bokal, ter Charles in Antonija Strukelj iz Collingwooda ki so nas posetili ob tej priliki in se veselili z nami, nadalje lepa hvala tudi družinam: Anton Ozanich iz Mattawan, Mich., za poslano darilo in vsem, ki so se udeležili slavnosti iz Michigana. Hvala lepa Frank Korunu iz Chicaga, kateri je tudi bil med nami. Izredno sva vesela ko sva izprevidela, da imava še vedno toliko prijateljev in kako sva bila vesela ko sva zagledala tako krasno darilo, električni refrigerator (hladilnico), katero sta poslala in postavila na naš dom naša sinova. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj, ki ste se udeležili slavnosti in vsem, ki ste na eni ali drugi način prispevali in žrtvovali v to svrhu. Vae je bilo veselo in mi-dva pa skrajno vesela in zadovoljna, tako da ne bova tega pozabila, do konca življenja našega vam bova hvaležna v nadi, da pride prilika, ko vam bova po možnosti skušala povrniti ob enaki priliki. Ostajava vaša: Lovrenc in Marija Zakrajšek, Elkhart, Ind. — (Adv.)

Poslopje, pod katerim so velikanse shrambe za ameriško zlato, v Ft. Knoxu, Ky.

